

بِنَامِ آنَّ کَهْ جَانَ رَأْفَرْتَ آمُونْخَ

اخلاق حرفه‌ای

برای رهبران آموزشی

تألیف و گردآوری:

دکتر معصومه عرفانی خانه‌قاھی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی(ره) شهر ری

سرشناسه : عرفانی خانقاہی، معموشه
 عنوان و نام پدیدآور : اخلاق حرفه‌ای برای مدیران آموزشی / مولف معموشه عرفانی خانقاہی
 مشخصات نشر : تهران: داشن بیناد، ۱۴۰۲
 مشخصات ظاهري : ۱۸۷ ص: جدول
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۴۱-۵۶-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۸۱-۱۸۲
 موضوع : مدیران آموزشی - اخلاق حرفه‌ای
 School administrators -- Professional ethics
 موضوع : مدیران - اخلاق حرفه‌ای
 Executives -- Professional ethics
 موضوع : اخلاق حرفه‌ای
 Professional ethics
 رده بندی کنگره : ۲۸۳۱/۸LB
 رده بندی دیوبی : ۷۲۱/۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۵۱۲۳۴
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

اخلاق حرفه‌ای

برای رهبران آموزشی

۹۷۸-۶۲۲-۵۶۴۱-۵۶-۳	شابک
۵۰۰	تیراز
۱۴۰۲	نویت چاپ
واحد تولید انتشارات داشن بیناد	حروفچینی و صفحه‌آرایی
رضا کرمی شاهد	مدیر تولید
معمومه عرفانی خانقاہی	تألیف و گردآوری

۱۴۰۰۰۰۰

تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردبیلهشت - بین‌الباقی‌نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰
 تلفن: ۰۶۴۳۶۵۸۳۱ - ۰۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۸۲۲۲۱ - ۶۶۴۸۲۲۲۱
 میدان آزادی (باغ ملی) - ابتدای خیابان فرجی - چند مجتمع ستاره
 تلفن: ۰۳۵-۲۶۲۲۶۷۷۲-۳۶۲۲۶۷۷۱-۳۶۲۲۷۴۷۵

دفتر انتشارات:
فروشگاه یزد:

ایمیل و وب‌سایت: www.fadakbook.ir - fadakbook@yahoo.com

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است، متعلق با قانون حقوق مولنان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات داشن
 بیناد می‌باشد هرگونه برداشت تکثیر کی، برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کمی از انتشارات داشن بیناد منوع بوده و متخلفین
 تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت

معاونت حقوقی
انتشارات داشن بیناد

پیشگفتار

اخلاق به عنوان یکی از شایستگی‌های لازم برای رهبران آموزشی محسوب می‌شود و عدم توسعه چنین شایستگی‌ای، به منزله ناکامی در تعلیم و تربیت و خدمت‌رسانی به فرآگیران است. مدیریت آموزشی به عنوان یک حرفه، نیاز به تربیت مدیران و معلمانی دارد که بتوانند اصول، فضائل و ارزش‌های اخلاقی را آموخته، در خود نهادینه کرده و توسعه دهند. یکی از گام‌های ترویج اخلاق در سازمان‌های آموزشی و به تبع آن در جامعه، وجود مدیران و معلمانی است که دارای این شایستگی باشند.

در کتاب حاضر تلاش آینه‌گذاری بر این بوده است که محتوای ارائه شده با سرفصل درس "اخلاق حرفه‌ای رهبران آموزشی" که از دروس مقطع کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی است، منطبق باشد. البته مطالعه این نوشتار، به تمامی مدیران سطوح مختلف آموزش و پژوهش و آموزش عالی و همچنین معلمان و اساتید گرامی، پیشنهاد می‌گردد.

موضوع فصل اول: تعریف اخلاق، تفاوت اخلاق و قانون، تفاوت اخلاق و فقه، تاریخچه اخلاق، تعریف حرفه، اخلاق حرفه‌ای، اخلاق کار و اخلاق سازمانی، اخلاق حرفه‌ای در تعلیم و تربیت، اصول اخلاق حرفه‌ای معلمان، اصول اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی و الزامات اخلاق در پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است.

مفهوم و تعاریف جهانی شدن، پیشینه جهانی شدن، دیدگاه‌های مختلف نسبت به پدیده جهانی شدن، نظریه‌های اخلاقی و نقدهای مربوط به آن و اخلاق جهانی، موضوعاتی هستند که در فصل دوم به آن پرداخته شده است.

حقوق دانش آموز، منشور ملی حقوق دانش آموز، وظایيف معلم نسبت به شاگرد، وظایيف شاگرد نسبت به معلم، حقوق معلم، منشور حقوق و مسئولیت های معلم و صاحبان حق در مدارس اخلاق محور از موضوعات مهمی است که هم مدیران، هم معلمان و هم دانش آموزان لازم است نسبت به آنها آگاهی داشته باشند، که در فصل سوم مورد بررسی قرار گرفته است.

یکی از موضوعات مهمی که در بحث اخلاق و اخلاق حرفه‌ای به آن پرداخته می‌شود، ارزش‌های اخلاقی است. بنابراین در فصل ۴ به تعریف ارزش و ارزش‌های اخلاقی و عناصر ارزش‌های اخلاقی و استانداردهای آن پرداخته شده است و همچنین نقش تعلیم و تربیت در تبیین ارزش‌های اخلاقی و عوامل تاثیر گذار بر آن و مدیریت ارزش‌های سازمان به ویژه در سازمان‌های آموزشی و ارزش اخلاقی از منظر قرآن، تبیین و بررسی شده است.

فرهنگ سازمانی و سطوح آن و حایگاه ارزش‌های حاکم بر سازمان در فرهنگ سازمانی، ارتباط فرهنگ سازمانی و اخلاق حرفه‌ای و همچنین سلامت سازمانی و ارتباط آن با اخلاق حرفه‌ای، موضوعات بسیار مهمی است که در فصل ۵ به تفصیل به آن پرداخته شده است.

فصل ۶ به بررسی حقوق شهروندی و بیانیه‌های اخلاقی، تدوین سند جامع اخلاقی و منشور اخلاق حرفه‌ای اختصاص یافته است. در نهایت در فصل ۷ به موضوع مهمی پرداخته شده است که به مدیران و رهبران آموزشی اختصاص پیدا می‌کند و آن چیزی جز فضائل اخلاقی نیست. در ابتدای فصل فضائل اخلاقی و تعریف آن و نظرات مختلف پیرامون معیار فضیلت اخلاقی، شرح داده شده است و سپس فضیلت سازمانی و مولفه‌های آن در سازمان و مدرسه فضیلت گرا، اصول فضائل اخلاقی و رهبری فضیلت گرا مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

مقدمه

خداوند منان را سپاس بیکران که توفیق عطا فرمود تا نوشتار حاضر تالیف شود. پس از سال‌ها تدریس در مقطع تحصیلات تکمیلی رشته علوم تربیتی و با توجه به اعمال بازنگری در سرفصل گرایش‌های مختلف این رشته و کمبود منابع فارسی منطبق با سر فصل بعضی واحدهای درسی از جمله درس "اخلاق حرفة‌ای برای رهیوان آموزشی"، مؤلف را بر آن داشت تا به تألیف و گردآوری کتاب حاضر بپردازد. در تنظیم نوشتار حاضر از منابع و مأخذ معتبر انگلیسی و فارسی و نتایج پژوهش‌های انجام شده در این حوزه استفاده شده است. کتاب حاضر برای دانشجویان رشته مدیریت آموزشی در مقطع کارشناسی ارشد به عنوان منبع درس اخلاق حرفة‌ای برای رهیوان آموزشی، تدوین شده است. امید می‌رود علاوه بر جامعه‌ی دانشگاهی، تمامی معلمان و مدیران و علاقهمندان حوزه‌ی آموزش نیز از آن بهره‌مند گردند.

در خاتمه بدین وسیله از انتشارات دانش بنیاد (مدیر محترم انتشارات جناب آقای زرئی و همکاران محترم ایشان) که در نشر این اثر لطف و همکاری فراوان ابراز داشته‌اند، قدردانی نموده و برای همگی آنها آرزوی توفیق الهی دارم.

معصومه عرفانی خانقاہی